

klynger sig med sin sidste Kraft og sin sidste Autoritet til Opgaven. Jeg ønsker, at Sagen skal ses fra et højere Standpunkt, i Virkeligheden fra Ministerens Standpunkt, at vi skal staa ganske oven over, at vi nu skal begynde forfra og for Alvor begynde at søge at finde ud af, hvad der skal gøres. Og jeg tiltræder denne Tanke med fuldt Ansvar — thi der ligger et ganske særligt Ansvar heri. Der var nemlig ikke det ringeste i Vejen for at se paa Sagen paa følgende Maade. Det, der skete i Aarene 1906—10, var, at man tilvejebragte en Gennemgravning for at gøre et Forsøg. Hvis dette Forsøg ikke er lykkedes, bør Lovgivningsmagten gaa tilbage til den tidligere Tilstand, nemlig et Udløb imod Syd, som var usikkert og billigt, men som i det hele og store afvandede tilfredsstillende, saa snart Skernaa var blevet reguleret, og som for de nordre Partiers Vedkommende sikkert var kommet til at afvande tilfredsstillende, hvis ogsaa Vonaa var blevet reguleret. Det er min Opfattelse, at man, naar man ikke vil gøre Uret, ikke vil være fanatisk, maa erkende, at hele denne Ordning var saa tilfredsstillende, som man i det hele og store kunde vente, den kan blive paa et Sted, hvor ingen Ordning nogen Sinde bliver fuldt tilfredsstillende. Men til Trods herfor er vi villige til at tage det Ansvar paa os *ikke* at føre Sagen tilbage til dette oprindelige Grundlag, men sige: Nu gaar vi med til et Forsøg paa at løse Problemet. Vi gaar med til at bygge en Sag op, som i og for sig godt kunde være blevet ved at ligge, som den kom til at ligge for 23 Aar siden, i 1892. Der er arbejdet, famlet og kludret paa saa mange Maader i denne Sag, at vi i Stedet for at gaa tilbage til det oprindelige er villige til at gøre dette sidste og store Eksperiment, havde jeg nær sagt, villige til at arbejde med paa en fuldkommen rational Løsning, saa vidt den kan naas.

Deraf følger, at vort Standpunkt til Lovforslaget er, at vi godkender Lukningen ifølge § 1 og ogsaa yder vor Tilslutning til Anvendelsen af den store Sum af 700,000 Kr., der skal bruges, og til Gennemgravning af Tangen mod Syd. Maa jeg her indskyde, at jeg skulde dog være tilbøjelig til at tro, at der kan lukkes for en betydelig billigere Pris. En enkelt ret fremtrædende Ingeniør gjorde os allerede i Fjord — og Aabningen var da større — opmærksom paa, at der efter hans Opfattelse kunde lukkes for højst 400,000 Kr. Endelig og navnlig er vi villige til at god-

kende Lovforslagets § 3. Denne Paragraf er i og for sig ikke uden Interesse, og det undrer mig noget, at de foregaaende ærede Talere ikke har lagt Vægt paa den. Vi er villige til at gaa med til indirekte at godkende den Kommission, som Ministeriet har anbragt som Led i Loven. Det er en administrativ Kommission; den har til Dato ingen officiel Beføjelse. Godkendes § 3, godkendes Ministerens Handlemaade ved at have nedsat den. Dette er vi for vort Vedkommende villige til. Men med Hensyn til det sidste Punkt, at Kommissionen skal have afgivet Betænkning inden Udgangen af Aaret 1915, vil jeg dog bemærke, at vi reserverer os alt fornødent. Vi anser Opgaven for saa stor og omfattende, at vi ikke ved at stemme for denne Bestemmelse i mindste Maade vil have lagt noget tilskyndende Pres paa Kommissionen ud over, hvad der er naturligt. Vi mener, at Kommissionen skal have den fornødne Arbejdsro. Vi ser meget vel de Ulemper, der kan tænkes at opstaa ved, at man nu tilvejebringer en midlertidig Aabning; men paa den anden Side mener vi, at i Sammenligning med Opgavens Storhed — og der er ikke Tvivl om, at teknisk set er dette en af de allerstørste Opgaver, som overhovedet kunde bydes Danmark — er det ganske underordnet, om vi bliver færdige et halvt eller et helt Aar før.

Jeg maa maaske til Slut særlig have Lov til at pege paa, at naar vi fremhæver dette saa stærkt, er det, fordi det springer i Øjnene, og der indenfor de foreliggende Muligheder er Forhold, der ikke kan ordnes alene ved ren teoretisk Beregning, men hvor man helst burde støtte sig ogsaa til praktisk Erfaring. For det første vilde der, hvis man skulde havne i at anbefale det saakaldte Projekt 5 eller det dermed beslægtede Projekt 2: Sluseplanen i videste Form, naturligt derigennem blive Tale om at drive Arealerne omkring Fjorden op i Værdi. Men ad ren teoretisk Vej at konstatere, hvad disse Arealer kan blive værd, vil rimeligvis blive meget vanskeligt. Der er her to praktiske Veje — hvoraf jeg allerede ved Finanslovforslagets første Behandling har nævnt den ene —, ad hvilke man kan gaa. Man kunde oprette Forsøgsmarker, som fik en lignende Karakter, som Egnene omkring Fjorden vilde faa, hvis en Sluseplan var gennemført. En saadan Forsøgsmark findes tilfældigvis paa et helt andet Sted, nemlig oppe ved Nissum Fjord, oprettet af Ingeniør Claudi Westh, den har vist sig at